

ຜົນສໍາເລັດຂອງການບໍລິການສຸຂະພາບສັດ

ໂຄງການທົດລອງ 'ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຮັກສາສຸກຂະພາບສັດ' ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ

ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຜ່ານການພັດທະນາວິສາຫະກິດກະສິກໍາ
ບົດຮຽນຈາກໂຄງການພັດທະນາວິສາຫະກິດກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດພູດອຍ ສປປ ລາວ

ໂຄງການທົດລອງ 'ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຮັກສາສຸກຂະພາບສັດ' ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ

ການບໍລິການຮັກສາສັດເປັນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນໃນການລ້ຽງສັດເປັນສິນຄ້ານ ສ.ປ.ປ. ລາວ ເຊິ່ງ ມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການພູດພັນອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການສົ່ງອອກຊີ້ນສັດຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ.

ໂຄງການພັດທະນາວິສາຫະກິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດພູດອຍ (SADU) ໄດ້ທົດລອງຮູບແບບໃໝ່ຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການບົນບົວສັດ (AHSPs) ໃນເມືອງແປກ, ແຂວງຊຽງຂວາງໃນນີ້ລວມມີ ການສາກຳໄລຈາກການບໍລິການ, ໃຫ້ບໍລິການໃນຫຼາຍບ້ານ, ແລະ ຮູບແບບບໍລິການອື່ນໆເຊັ່ນ ການສັກຢາກັນພະຍາດ, ການຮັກສາ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນຮູບແບບດັ່ງກ່າວຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງໃຊ້ຈ່າຍໃນການຝຶກອົບຮົມເພື່ອສາມາດສ້າງເປັນວິສາຫະກິດຂອງຕົນເອງໄດ້.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮູບແບບນີ້ເລີ່ມຈາກ ສັດຕະວະແພດບ້ານ 13 ທ່ານຈາກກຸ່ມບ້ານຕ່າງໆ ໃນເມືອງແປກ ແລະ ໃນໄລຍະ 2 ປີຜ່ານມາ ໄດ້ຮັບໝາກຜົນສຳເລັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ອັດຕາການສັກຢາກັນພະຍາດໃນສັດເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 75%.
- ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການໃນຫຼາຍບ້ານ ເຊິ່ງບໍ່ຈຳກັດຢູ່ສະເພາະຂອບເຂດພື້ນທີ່ບ້ານຂອງຕົນເອງ
- ອັດຕາການຕາຍຂອງສັດພູດລົງເປັນຈຳນວນຫຼາຍໃນປີ 2005 (ກ່ອນໃຫ້ບໍລິການ) ຈາກ 41 ໃນປີ 2006 ເຫຼືອ 10 ໃນປີ 2007, ໃນ 3 ກຸ່ມບ້ານດັ່ງກ່າວ.

ຮູບແບບວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ SADU ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງໄດ້ນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍຈັດຕັ້ງໃນເມືອງໂພນໄຊ ແລະ ນອກນີ້ໃນເມືອງຄຳໂດຍອົງ CRWRC, ກໍໄດ້ນຳເອົາໄປພັນຂະຫຍາຍ ໃນເຂດທີ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ມີການລ້ຽງສັດທີ່ມີລະບົບການຈັດການ. ຮູບແບບການບໍລິການສຸຂະພາບສັດນີ້ສາມາດ ສະໜອງການບໍລິການຮັກສາສຸກຂະພາບສັດໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ການສຳຫຼວດໃນພາກເໜືອຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ ທີ່ຜ່ານມາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄ່າສະເລ່ຍອັດຕາການຕາຍຂອງສັດຄັ້ງວເອື້ອງແມ່ນ 8%, ແລະ ໝູ 33%¹. ໃນໄລຍະສອງປີຜ່ານມາວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາການລົ້ມຕາຍຂອງສັດແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ການສັກຢາກັນພະຍາດ “ພື້ນບ້ານ” ເປັນຫຼັກ (ເຊັ່ນ HMS, FMD, ໄຂ້ລຳໃສ່ອັກເສບ ໆລໆ). ເຖິງແມ່ນວ່າພະຍາດເລີ່ມຈຳນວນສຳຄັນກໍຕາມຍັງມີພະຍາດຂະນິດອື່ນໆ ທີ່ເຮັດໃຫ້ສັດຕາຍ ຫຼື ເປັນພະຍາດບາດເຍົາຕ່າງໆ ເຊິ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.

ວິທີການປະຕິບັດໃນການສັກຢາກັນພະຍາດສັດພື້ນບ້ານ ແມ່ນການສ້າງພະນັກງານສັດຕະວະແພດບ້ານ (VWV). ຄົນເລີ່ມນີ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຊາວກະສິກອນທີ່ຖືກຂັດເລືອກໃຫ້ເຂົ້າຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຮັບເອົາຊຸດສັກຢາກັນພະຍາດພື້ນຖານ. ເຖິງແມ່ນວ່າມີຫຼາຍໆໂຄງການໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ ແຕ່ຊາວບ້ານກໍມີພຽງສ່ວນໜ້ອຍທີ່ສາມາດສືບຕໍ່ກິດຈະກຳຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດໂຄງການ. ສັດຕະວະແພດບ້ານເກີດຂຶ້ນໄດ້ຍ້ອນວ່າບ້ານທ່າງໄກສອກຫຼີກ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແລະ ການບໍລິການໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບສຸກຂະພາບສັດຈຶ່ງຕ້ອງອາໄສຕົວເອງເປັນຫຼັກ. ຊາວບ້ານເອງກໍນຳໃຊ້ສັດລ້ຽງເປັນການສະສົມທຶນຮອນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ຕ້ອງການມີການໃຊ້ຈ່າຍໃດໆ ລວມທັງການສັກຢາກັນພະຍາດ.

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນຫຼາຍດ້ານນອກເໜືອໄປກວ່ານີ້ ແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນຂອງການປ່ຽນແປງຮາກຖານລະບົບການຜະລິດດ້ວຍການປູກຫຍ້າອາຫານສັດ ແລະ ຫົວອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ

ຮູບທີ 1. ຫຍ້າອາຫານສັດແມ່ນປັດໃຈສຳຄັນໃນການລ້ຽງສັດເປັນສິນຄ້າ.

ຫຍ້າສັດສະໜອງຫົວອາຫານທີ່ງ່າຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສາມາດບໍລິຫານຈັດການສັດໄດ້. ສິ່ງເລົ່ານີ້ ແລະ ນ້ຳໜັກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດແຈງຕາຕະລາງການຊື້-ຂາຍໄດ້.

¹ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4: ບົດລາຍງານສູດທ້າຍ, ການກະກຽມໂຄງການສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ຍືນຍົງໃນຊືງເຂດພາກເໜືອດ້ວຍການພັດທະນາການລ້ຽງສັດ, ADB, 2006.

ສາມາດຮັກສາສັດໄວ້ໃນຄອກ. ປະສິດທິພາບການຜະລິດ ບວກກັບການບໍລິຫານຈັດການສັດ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດຊື້-ຂາຍສັດ ໄດ້ເປັນປະຈຳ. ສິ່ງເລົ່ານີ້ໄດ້ປ່ຽນແປງການລ້ຽງ ສັດເພື່ອສະສົມທຶນຮອນເປັນການລ້ຽງສັດເປັນສິນຄ້າສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຍັງສາມາດປ່ຽນແປງ ທັດສະນະຄະຕິຂອງຊາວກະສິກອນ ໃຫ້ເຫັນຄວາມສໍາຄັນຂອງການຮັກສາສຸກຂະພາບສັດ ແລະ ຍິນດີໃຊ້ຈ່າຍໃນການປ້ອງກັນຮັກສາດັ່ງກ່າວ.

ການສ້າງຕົວຢ່າງຮູບແບບ AHSP

ໄດ້ແນະນຳການປູກຫຍ້າອາຫານສັດໃຫ້ກັບ 3 ກຸ່ມບ້ານໃນເມືອງແປກ ແຂວງຊຽງຂວາງຕັ້ງ ແຕ່ປີ 2000² ເປັນຕົ້ນມາຜົນໄດ້ຮັບທີ່ໄດ້ແມ່ນມີຊາວກະສິກອນຈຳນວນຫຼາຍເລີ່ມການບໍລິຫານ ຈັດການ ແລະ ຊື້-ຂາຍສັດ ແລະ ຫັນປ່ຽນເປັນການລ້ຽງສັດເປັນທຸລະກິດ. ໂຄງການ SADU ໄດ້ເລີ່ມເຮັດວຽກກັບບ້ານທີ່ມີການປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ ສຶກສາສາຍຕະຫຼາດຂອງງົວຄວາຍ. ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ມີການຄ້າຂາຍຂ້າມຊາຍແດນລາວ-ຫວຽດ ເປັນຈຳນວນຫຼາຍໃນນັ້ນ 90% ແມ່ນ ງົວຄວາຍ. ການຊື້-ຂາຍຢ່າງບໍ່ເປັນທາງການເຮັດໃຫ້ແຂວງສູນເສຍລາຍຮັບຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍ.
- ພໍ່ຄ້າພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຊອກຫາງົວຄວາຍທີ່ມີສຸກຂະພາບສົມບູນດີ.
- ຄວາມຊັກຊ້າໃນການແລ່ນເອກະສານ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍສັດເຮັດໃຫ້ນາໜັກ ຂອງສັດຫຼຸດລົງ ແລະ ມູນຄ່າຂອງສັດດັ່ງກ່າວກໍ່ຫຼຸດລົງເຊັ່ນດຽວກັນ.
- ຊາວກະສິກອນຕົກໃນທາເສຍປຽບໃນການຕໍ່ລອງລາຄາອັດຕາຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງສັດກໍ່ສູງ.

ທັງພໍ່ຄ້າ ແລະ ຊາວກະສິກອນຕ່າງມີຄວາມກັງວົນຕໍ່ກັບສຸກຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ຍາກໃຫ້ມີ ການແກ້ໄຂ. ປະສິດທິພາບຈາກໂຄງການ VVWs ເຮັດໃຫ້ເຫັນວ່າຕ້ອງການຮູບແບບ ອື່ນອີກເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ການບໍລິການສຸກຂະພາບສັດມີຄວາມຍືນຍົງ ດັ່ງນັ້ນ SADU ຈຶ່ງໄດ້ພັດທະນາແນວ ຄວາມຄິດໃນການສ້າງຜູ້ສະໜອງບໍລິການສຸກຂະພາບສັດໃນຮູບແບບທຸລະກິດຂຶ້ນ ເຊິ່ງຜູ້ໃຫ້ບໍ ລິການເລົ່ານີ້ສາມາດ:

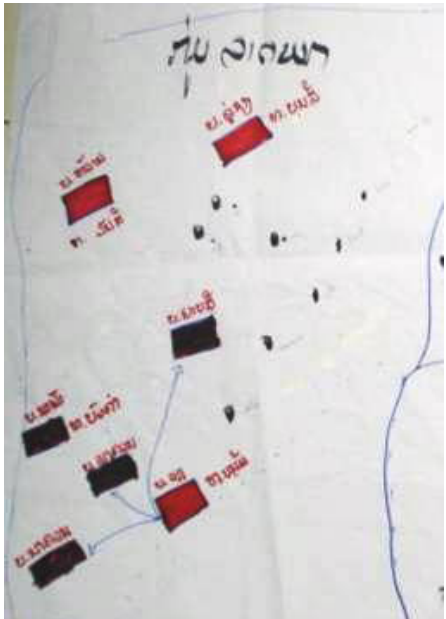
- ເຮັດວຽກທີ່ສ້າງກຳໄລເພື່ອເປັນແຮງກະຕຸ້ນໃນການສືບຕໍ່ປະຕິບັດກິດຈະກຳຫຼັງຈາກ ສິ້ນສຸດໂຄງການ.
- ເຮັດວຽກເຄື່ອນໄຫວໃນຫຼາຍບ້ານ (4 - 6 ບ້ານ) ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າມີຈຳນວນລູກຄ້າ ທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ວິສາຫະກິດຂອງເຂົາເຈົ້າດຳເນີນຕໍ່ໄດ້.
- ສະໜອງການບໍລິການຕ່າງໆເຊັ່ນ ການປ້ອງກັນ (ສັກຢາກັນພະຍາດ), ການປິ່ນປົວ ຮັກສາ ແລະ ແນະນຳວິທີການປະຕິບັດເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວ ກະສິກອນ ແລະ ຮັກສາລະດັບວຽກໃຫ້ມີຕະຫຼອດປີ.
- ສາມາດຂະຫຍາຍການບໍລິການໄດ້ໃນເວລາທີ່ AHSP ມີການບໍລິການທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ຍັງສາມາດເພີ່ມການບໍລິການອື່ນໆ ເຂົ້າອີກເຊັ່ນ ການບໍລິການເພາະພັນສັດ.

ໃນຂະນະທີ່ AHSPs ເປັນວິສາຫະກິດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນແນວຄວາມຄິດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມຄວນຈະຈ່າຍຄ່າຝຶກ ຂອງເຂົາເຈົ້າເພື່ອເປັນການລົງທຶນ.

SADU ໄດ້ວາງແຜນຂັ້ນຕອນການຄົ້ນຫາ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາ AHSPs. ການວາງ ແຜນໃນຂະບວນການດັ່ງກ່າວມີຄວາມສໍາຄັນ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບພາລະບົດບາດຂອງ AHSP ເຊິ່ງມີບາດກ້າວຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ບຸກຄົນທີ່ 1. ການປະເມີນບັນຫາສຸກຂະພາບສັດແບບມີ ສວນຮ່ວມ

ເພື່ອປູກຈິດສຳນຶກງ່າວກັບຄວາມຈຳເປັນຂອງການບໍລິການສຸກຂະພາບສັດ ພ້ອມດຽວ ກັນນີ້ກໍ່ເປັນການລາຍງານສະພາບສຸກຂະພາບສັດທີ່ຕ້ອງການ ໃຫ້ມີການແກ້ໄຂ.

ຮູບທີ 2. ການຂະຫຍາຍການບໍລິການ ຂອງ AHSP. ຫຼັງໃນ AHSP ສາມທ່ານ ໃຫ້ບໍລິການໃນ 4 ບ້ານ (ກຸ່ມບ້ານລາດບຶກ ເມືອງແປກ, 2007).

²ໂຄງການລະບົບການລ້ຽງສັດ ແລະ ປູກຫຍ້າສັດ (AusAID/CIAT/NAFRI/NAFES).

ບາດກ້າວທີ 2. ການສົ່ງເສີມການບໍລິການໃຫ້ເປັນວິສາຫະກິດໃໝ່

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີທ່າແຮງທີ່ຈະເປັນ AHSPs ໄດ້ຮັບຮູ້ໂອກາດ ແລະ ສະແດງຄວາມສົນໃຈເຂົ້າຮ່ວມ, ແລະ ພ້ອມທັງປັນການແຈ້ງໃຫ້ ຊາວບ້ານ (ຜູ້ທີ່ຈະເປັນລູກຄ້າຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ) ໄດ້ຮູ້ວ່າຈະມີການບໍລິການດັ່ງກ່າວ.

ບາດກ້າວທີ 3. ການສ້າງຕັ້ງ AHSPs

ເປີດກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງຈ່າຍຄ່າຝຶກ ເຊິ່ງເປັນການຂັດເລືອກເອົາຊາວ ກະສິກອນຜູ້ທີ່ມີຄວາມທ້າວຫັນເອົາໃຈໃສ່ໃນການໃຫ້ບໍລິການຢ່າງແທ້ຈິງ.

ບາດກ້າວທີ 4. ການສະນັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ

ການຊ່ວຍເຫຼືອອາດມີຄວາມຈໍາເປັນ ໃນການສະນັບສະໜູນບັນຫາທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ການບໍລິຫານການບໍລິການຕ່າງໆ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນຄວາມສາມາດ ຫຼັງຈາກການປະເມີນຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງການບໍລິການພາຍໃນ 12 ເດືອນ ທີ່ຍັງຍືນໃຫ້ໂດຍພະນັກງານຂອງພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານ.

ໂຄງການທົດລອງ AHSP ໃນເມືອງແປກ ສິກປີ 2006/2007

ຮູບແບບ AHSP ໄດ້ທົດລອງນໍາໃຊ້ໃນສາມກຸ່ມບ້ານຂອງເມືອງແປກ ໃນຕົ້ນປີ 2006³ ໃນນີ້ຊາວບ້ານເກືອບເຄິ່ງບ້ານໄດ້ປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ການລ້ຽງສັດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສ້າງຕັ້ງ AHSPs ໃນເມືອງແປກມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ການຊອກຫາວິທີການວັດແທກສຸກຂະພາບສັດທີ່ຈໍາເປັນ

ພະນັກງານທ້ອງຖານສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງໄດ້ລົງຢ້ຽມຢາມບ້ານທີ່ປູກຫຍ້າສັດເພື່ອສອບຖາມກ່ຽວກັບບັນຫາສຸກຂະພາບຂອງສັດ ຜົນໄດ້ຮັບສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພະຍາດຕ່າງໆ ແມ່ນບັນຫາຕົ້ນຕໍຂອງການລົ້ມຕາຍຂອງສັດ ຢ່າງນ້ອຍ 25% ຂອງຈໍານວນສັດທີ່ຕາຍໃນໄລຍະ 12 ເດືອນຜ່ານມາບໍ່ແມ່ນຍ້ອນພະຍາດ ແຕ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຄວາມຜິດປົກກະຕິຂອງສັດຕົວຢ່າງ ອາການພິການຂອງສັດ. ເຖິງແມ່ນວ່າການເກັບກໍາຂໍ້ມູນຄັ້ງນີ້ບໍ່ໄດ້ແທ້ແທ້ເທົ່າທີ່ຄວນກໍຕາມ ມັນກໍຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນໃນການບໍລິການສຸກຂະພາບສັດໃນດ້ານອື່ນໆອີກ.

ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກສະເໜີໂດຍຕົວແທນຂອງຊາວບ້ານໃນກອງປະຊຸມຂັ້ນເມືອງ ເຊິ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຮັບຮູ້ບັນຫາສຸກຂະພາບສັດດັ່ງກ່າວໃນບັນດາບ້ານຕ່າງໆ. ໃນກອງປະຊຸມຍັງໄດ້ສະ

2. ການສົ່ງເສີມການບໍລິການໃຫ້ເປັນວິສາຫະກິດໃໝ່

ຮູບແບບໃໝ່ຂອງ AHSPs ໄດ້ຮັບການສະນັບສະໜູນຈາກຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານໂດຍນໍາໃຊ້ວິທີການ 2 ວິທີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ແຈກຢາຍໃບປົວເພື່ອແນະນໍາພາລະບົດບາດຂອງ AHSPs ແລະ ປະກາດການຝຶກອົບຮົມ.
- ໃບສະແດງຄວາມສົນໃຈ ທີ່ຊາວກະສິກອນຢາກເປັນ AHSP. ໃນນີ້ ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງລະບຸວ່າຈະໃຫ້ບໍລິການໃນບ້ານໃດແດ່ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງເໝາະສົມກັບວຽກດັ່ງກ່າວ.

ບັນດາຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານນໍາສົ່ງແບບຟອມຄືນໃຫ້ ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ພ້ອມ

³ ກຸ່ມບ້ານກາງວຽງ, ບ້ານລາດບຶກ ແລະ ໜອງເປັດ

ດ້ວຍຄ່າຄິດເຫັນຂອງຕົນກ່ຽວກັບຄວາມເມາະສົມຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ສົນໃຈ. ທັງໝົດມີ 27 ຟອມ ແລະ ມີ 13 ຄົນລົງທະບຽນ ແລະ ຈ່າຍຄ່າບໍລິການ 250,000 ກີບ/ຄົນ. ຂະແໜງການລ້ຽງສັດຂອງພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງໄດ້ເຊັນສັນຍາ ກັບຊາວກະສິກອນເພື່ອຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມ. ສັນຍາດັ່ງກ່າວກວມເອົາການຈ່າຍທົດ ແທນຄືນຄ່າຝຶກອົບຮົມຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມພາຍໃນ 30 ວັນ.

3. ການສ້າງຕັ້ງ AHSPs

ໃນຂະນະທີ່ມີການຊອກຫາ AHSPs ກໍາລັງດຳເນີນຢູ່ນັ້ນ ທີມງານ SADU ຮ່ວມກັບພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງພ້ອມກັນກັບກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງໄດ້ກະກຽມຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ. ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວພັດທະນາເພື່ອຕອບສະໜອງບັນຫາທາງ ດ້ານສຸກຂະພາບຂອງສັດທີ່ໄດ້ສຳຫຼວດໃນຂັ້ນບ້ານພ້ອມທັງແນໃສ່ການສ້າງທັກສະຄວາມສາມາດທີ່ຈຳເປັນໃນແຕ່ລະໄລຍະພາຍໃນ 1 ປີ ເພື່ອຮັບປະກັນລາຍຮັບທີ່ຍືນຍົງ. ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວ ກວມເອົາການປ້ອງກັນພະຍາດ (ຕົວຢ່າງການສັກຢາກັນພະຍາດ HMS ງຸລາງ), ການປິ່ນປົວ (ຕົວຢ່າງການຂ້າແມ່ພະຍາດ) ແລະ ການຜ່າຕັດນ້ອຍ (ຕົວຢ່າງການເຮັດໝັນສັດ).

ການຝຶກອົບຮົມມີຫຼາຍຮູບແບບ ທັງໃນທ້ອງຮຽນ, ການປະຕິບັດຕົວຈິງ (ການສັກຢາກັນພະຍາດ ແລະ ການຕອນ), ການສົນທະນາແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນ (AHSP ຈາກເມືອງທ່າງອນ ແລະ ຮ້ານຈຳໜ່າຍຢາປົວສັດ, ການຝຶກອົບຮົມການບໍລິຫານທຸລະກິດ ແລະ ຊຸດບໍລິການພາກສະໜາມ ພ້ອມດ້ວຍຄູ່ມືແນະນຳ. ການຝຶກອົບຮົມໄລຍະ 6 ວັນ ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນເມສາ 2006 ເພື່ອໃຫ້ AHSP ສາມາດເລີ່ມລົງມືປະຕິບັດວຽກກ່ອນລະດູຝົນ. ບັນດາຄູ່ຝຶກແມ່ນພະນັກງານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ເມືອງພາຍໃນແຂວງ.

4. ການສະນັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ

ໄດ້ຈັດໃຫ້ມີກອງປະຊຸມ 1 ວັນໃນເດືອນພຶດສະພາ 2007 ເພື່ອໃຫ້ບັນດາ AHSP ໄດ້ແລກປ່ຽນປະສົບການໃນນີ້ ໄດ້ມີການໂອ້ລົມກ່ຽວກັບບັນຫາທາງເຕັກນິກ ແລະ ການປະສານງານ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບກໍ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ການຈັດກອງປະຊຸມເພີ່ມເຕີມໃນ ເດືອນມິຖຸນາ ປີ 2007.

ເພີ່ມການບໍລິການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍ

AHSPs ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າ 2 ປີໃນເມືອງແປກ ແລະ ກໍ່ໄດ້ເລີ່ມໃຫ້ການບໍລິການເປັນປົກກະຕິ. ເຂົາເຈົ້າໃຫ້ບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດປິ່ນປົວຮັກສາສາກົງຄວາຍໝູ ແລະ ສັດປີກ. ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ກະກຽມສະຖິຕິຕົວເລກມາສະແດງດັ່ງນີ້:

ກິດຈະກຳ	2006	2007
ຈຳນວນ AHSPs ທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກ	13	
ຈຳນວນ AHSPs ທີ່ປະຕິບັດວຽກ	13	9
ຈຳນວນ AHSPs ທີ່ໃຫ້ບໍລິການນອກເຂດບ້ານຂອງຕົນ	1	5
ຈຳນວນບ້ານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການບໍລິການ	1	11
ລວມບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການບໍລິການ (ບ້ານ ຕົນເອງ ແລະ ບ້ານອື່ນໆ ນອກເຂດຂອງຕົນ	14	20

ຕາຕະລາງ 1. ກິດຈະກຳຂອງ AHSP ໃນເມືອງແປກ.

AHPS ທັງໝົດ 13 ທ່ານໄດ້ປະຕິບັດວຽກໃນປີ 2006 ແຕ່ວ່າ ຈຳນວນ 4 ທ່ານຢຸດເຊົາໃນ ປີ 2007 ເຫຼືອໝູ່ 9 ທ່ານທີ່ຍັງສືບຕໍ່ກິດຈະກຳການບໍລິການນອກເຂດບ້ານຂອງຕົນ. ໃນຂະນະທີ່ຕົວເລກຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຫຼຸດລົງໃນປີທີສອງ ຕາມທີ່ໄດ້ຄາດການເອົາໄວ້ ກໍ່ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ AHSPs ທີ່ຍັງເຫຼືອ 9 ທ່ານກໍ່ສືບຕໍ່ໃຫ້ບໍລິການ ແລະ ຂະຫຍາຍຕື່ມອີກ 11 ບ້ານ ໃນປີທີສອງ. ຍ້ອນວ່າ AHSPs ໄດ້ຮັບການນັບໜ້າຖືຕາ ດັ່ງນັ້ນຄວາມເຊື່ອ

ພື້ນຂອງຊາວກະສິກອນຕໍ່ກັບການບໍລິການຂອງເຂົາເຈົ້າກໍ່ມີທ່າທີວ່າຈະດີກວ່າເກົ່າ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການງ່າຍດາຍຈາກເຂົາເຈົ້າກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຂອບເຂດຂອງການບໍລິການ

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ AHSPs ໃຫ້ບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດ⁴ ພາຍໃນບ້ານຂອງຕົນເອງ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນພາຍໃນສະມາຊິກຄອບຄົວຕົນເອງ. ບາງຄັ້ງກໍ່ບໍລິການປິ່ນປົວ⁵ ໃຫ້ບ້ານໃກ້ຄຽງສິ່ງນີ້ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສະໜອງການກຸ້ມຄອງກັນພະຍາດນຳອີກ. ມາຮອດປີ 2007 ການບໍລິການທັງໝົດລວມມີ:

- ການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ງົວ ແລະ ຄວາຍພາຍໃນບ້ານສັດຈະວະແພດເອງກວມ 75% ຂອງຈຳນວນສັດທັງໝົດ.
- AHSP ທັງ 9 ທ່ານໃຫ້ບໍລິການ 11 ບ້ານນອກຂອບເຂດບ້ານຂອງຕົນເອງ ແລະ ບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດ 5 ບ້ານຂອງຈຳນວນບ້ານດັ່ງກ່າວ.
- ໄດ້ປິ່ນປົວຮັກສາສັດຄັ້ງເອື້ອງ 89 ໂຕໃນປີ 2006 ແລະ 62 ໂຕໃນປີ 2007.
- ໃນບັນດາບ້ານ ທີ່ AHSP ທັງ 9 ທ່ານໄດ້ໃຫ້ການບໍລິການ ເຫັນໄດ້ວ່າອັດຕາການຕາຍຂອງສັດລ້ຽງຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ

ກິດຈະກຳຂອງຕູ້ໃຫ້ບໍລິການທັງ 9 ທ່ານ	2005	2006	2007
ສັກຢາກັນພະຍາດງົວ ແລະ ຄວາຍ	20-25%	62	75
ການປິ່ນປົວ	-	89	62
ປິ່ນປົວບໍ່ສຳເລັດ	-	9	5
ການຕາຍ (ງົວ + ຄວາຍ)	“ຫຼາຍ”	41	10

ຕາຕະລາງ 2. ຂອບເຂດການບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງສັດຄັ້ງເອື້ອງໃນເມືອແປກ.

ໃນຂະນະທີ່ການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍ ອາດຈະເປັນຜົນສືບເນື່ອງມາຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນທຳມະຊາດ ກິດຈະກຳຂອງ AHSPs ກໍ່ມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນດັ່ງກ່າວ. ການຫຼຸດຜ່ອນການສະໜອງການປິ່ນປົວກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ເພາະວ່າການປິ່ນປົວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ HMS ແລະ ໂລກຕິນເປື້ອນ. ອັດຕາການປິ່ນປົວສຳເລັດກໍ່ມີຜົນຕໍ່ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາການຕາຍ. ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານຕ່າງໆ ແລະ ຫົວໜ້າທ້ອງຖານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງຍັງຢືນວ່າ ວຽກງານຂອງ AHSP ມີຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

ເສດຖະກິດຂອງ AHSPs

ການຄິດໄລ່ຄ່າບໍລິການຂອງ AHSPs ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກັນໃນກັນໃນທີ່ປະຊຸມຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ ເຊິ່ງອັດຕາຄິດໄລ່ຕ່າງໆແມ່ນ: ການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ສັດຄັ້ງເອື້ອງແມ່ນ 3,000 ກີບ/ໂຕ, ໝູ (ໄຂ່ຫວັດໝູ) ແມ່ນ 2,000 ກີບ/ໂຕ. ລາຄາປິ່ນປົວແມ່ນບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແຕ່ໃຫ້ເປັນການຕົກລົງເຫັນດີກັນລະຫວ່າງ AHSP ແລະ ຊາວກະສິກອນ. ຕົວເລກດັ່ງກ່າວແມ່ນມີໄວ້ເພື່ອເປັນທິດທາງເທົ່ານັ້ນເຊິ່ງ AHSP ສາມາດປັບປຸງນຳຄ່າບໍລິການ ໂດຍອີງໃສ່ເວລາ ຫຼື ຄວາມຍາກ-ງ່າຍ ຂອງການບໍລິການ. ການບໍລິຫານ ແລະ ກະກຽມສັດເພື່ອການສັກຢາ ແມ່ນເປັນໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າຂອງສັດ ບາງບ້ານບໍ່ໄດ້ມີການກະກຽມໃດໆ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ AHSP ຫຼີກລ້ຽງບ້ານດັ່ງກ່າວເພາະວ່າ AHSP ຕ້ອງເສຍເວລາຫຼາຍເກີນຄວາມຈຳເປັນ.

ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຊື່ສຽງຂອງ AHSPs ເມື່ອຊາວກະສິກອນໂທຫາໃນເວລາທີ່ສັດເຈັບປ່ວຍ ຫຼາຍແລ້ວ. ເພື່ອເປັນການປ້ອງກັນຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ໂດຍສະເພາະການເຈັບປ່ວຍທີ່ໜ້າຢູ່ ແລ້ວເຂົາເຈົ້າອາດຈະປະຕິເສດການຮັກສາ ຫຼື ເຕືອນເຈົ້າຂອງສັດວ່າບໍ່ສາມາດຮັບປະກັນການຮັກສາໄດ້ຖ້າຊາວກະສິກອນຍັງຢາກໃຫ້ເຂົາເຈົ້າປິ່ນປົວຢູ່.

ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ ໃນໄລຍະສອງປີຂອງການບໍລິການ AHSPs ທັງ 9 ທ່ານ ໄດ້ລົງທຶນເປັນຈຳນວນເງິນ 900,000 ກີບ ແລະ ໄດ້ຮັບກຳໄລ 1,100,000 ກີບ ເຊິ່ງມີອັດຕາການຄືນເງິນເກີນ 100% ຂອງການລົງທຶນ. ຜູ້ທີ່ໃຫ້ບໍລິການທີ່ກະຕືລືລົ້ນ 2 ທ່ານ ສາມາດສ້າງ ກຳໄລໄດ້ 2,000,000 ກີບໃນໄລຍະເວລາດັ່ງກ່າວ.

ຮູບທີ 3. ການກະກຽມສັດແມ່ນກຸນແຈສຳຄັນຕໍ່ປະສິດທິພາບການບໍລິການ.

AHSPບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດປະມານ 40 ໂຕຕໍ່ມື້. ການເຕົ້າໂຮມເອົາສັດມາຢູ່ໃນເດີນລ້ຽງອາດສາມາດເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດ ແລະ ຜົນກຳໄລໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

⁴ ການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ສັດໃຫຍ່ເພື່ອປ້ອງກັນ HMS ແລະ ໃຫ້ໝູເພື່ອປ້ອງກັນໄຂ່ຫວັດໝູ.
⁵ ການຮັກສາສັດຄັ້ງເອື້ອງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນກຽວກັບ HMS ແລະ ຕົ້ນເປື້ອນ. ສະເພາະໝູແມ່ນພະຍາດໃນລຳໃສ່.

ລາຍຮັບດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງພາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເປັນຕົວແທນຂອງວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ໃດໆຂອງ AHSPs ແຕ່ເປັນພຽງໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ ຂອງເຂົາເຈົ້າໃນນີ້ຈຳນວນ AHSP 2 ຄົນຈາກທັງໝົດ 9 ຄົນ ມີຄວາມຕ້ອງການຂະຫຍາຍການບໍລິການ ຂອງເຂົາເຈົ້າອອກໄປສູ່ບ້ານອື່ນໆອີກ. ແລະ ກໍ່ມີຄວາມສູງທີ່ເຂົາເຈົ້າອາດປ່ຽນໄປສູ່ອາຊີບອື່ນ ແລະ ນັ້ນກໍ່ໝາຍເຖິງຊາວກະສິກອນຈະຂາດການໃຊ້ບໍລິການອີກຄັ້ງໜຶ່ງ. ອາດເປັນໄປບໍ່ໄດ້ເລີຍວ່າຕົນທຶນໃນການຊື້ຢາສັດຈະຫຼຸດລົງ ຫຼື ຄ່າບໍລິການຈະເພີ່ມຂຶ້ນຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການເພີ່ມວຽກຂອງ AHSPs ແມ່ນຕ້ອງເບິ່ງທີ່ບັນຫາທາງດ້ານປະສິດທິພາບໃນປະຈຸບັນການສັກຢາກັນພະຍາດໄດ້ພຽງ 40 ໂຕ/ມື້ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເວລາ 5 ວັນ ເພື່ອສາມາດກວມເອົາຝູງສັດ 200 ໂຕ. ຖ້າມີພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດສະເພາະກໍ່ຈະສາມາດເພີ່ມປະສິດທິພາບວຽກດ່ຽວກ່າວໄຫວດີຂຶ້ນໄດ້.

ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການທົດລອງ AHSP ໃນເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດ

ຈາກຜົນສຳເລັດໃນເບື້ອງຕົ້ນຂອງ AHSPs ຂອງເມືອງແປກໃນປີ 2006 ກ້ອງການສົ່ງເສີມການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງຂອງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ລ້ຽງສັດແຂວງ ໄດ້ນຳໃຊ້ຮູບແບບດັ່ງກ່າວໃນອີກສອງເມືອງທີ່ໄດ້ເລີ່ມປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ.

ເມືອງໜອງແຮດໄດ້ລິເລີ່ມການປູກຫຍ້າອາຫານສັດໃນປີ 2002 ມາຮອດປະຈຸບັນ ຄົວເຮືອນຫຼາຍກວ່າ 600 ຄົວເຮືອນໃນຈຳນວນ 50 ບ້ານມີໜານປູກຫຍ້າສັດ ເພື່ອໃຫ້ກິນຄວາຍກິນ. ໃນເມືອງຄູນມີ 127 ຄົວເຮືອນໃນ 6 ບ້ານ ໃນປີ 2006 ແຕ່ການລ້ຽງດ້ວຍຫຍ້າ ສັດເລີ່ມຂຶ້ນໃນ 2 ບ້ານເທົ່ານັ້ນ⁶.

ໄດ້ມີການປະຕິບັດການຄົ້ນຫາ ແລະ ສົ່ງເສີມການສ້າງ AHSPs ທີ່ຄ້າຍຄືກັນແຕ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຝຶກອົບຮົມເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 300,000 ກີບ ແລະ ອຸປະກອນການຝຶກກໍ່ຫຼຸດຈຳນວນລົງເພື່ອໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມສາມາດຄວບຄຸມຕົ້ນທຶນທີ່ສູງຂຶ້ນ. ທັງໃນເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດກຸ່ມ AHSP ມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຮັບຜິດຊອບສູງໃນການໃຫ້ບໍລິການແກ່ຊາວກະສິກອນ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອັດຕາການຕາຍຂອງສັດອາດຈະຈັດຕັ້ງໄວເກີນໄປ ແຕ່ການສະໜອງການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ໃນສອງເມືອງດັ່ງກ່າວນີ້ ມີຫຼາຍບ້ານທີ່ອັດຕາການສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດໃຫ້ສັດຫຼາຍກວ່າ 80% ແລະ AHSPs ກໍ່ເລີ່ມໃຫ້ບໍລິການໃຫ້ແກ່ບ້ານອື່ນໆ.

ການປະເມີນຮູບແບບ AHSP

ຮູບແບບ AHSP ໃນເມືອງແປກ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນເວລາ 2 ປີ ແລະ ເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດແມ່ນ 1 ປີ. ປະສິດທິພາບການເຮັດວຽກຂອງເຂົາເຈົ້າໃນທຸກດ້ານຕ້ອງໄດ້ມີການຕິດຕາມແຕ່ກໍ່ສາມາດຕີລາຄາໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ຊາວກະສິກອນຍິນດີໃຊ້ຈ່າຍໃນການບໍລິການສຸກຂະໜາບສັດ

ຊາວກະສິກອນຈຳນວນໜຶ່ງມີຄວາມຍິນດີທີ່ຈະຈ່າຍຄ່າບໍລິການສັກຢາກັນພະຍາດ ແລະ ການປິ່ນປົວຕ່າງໆ. ມີຫຼາຍຄົນໄດ້ນຳໃຊ້ບໍລິການອີກໃນປີທີສອງ ແລະ ການບໍລິການກໍ່ຂະຫຍາຍອອກສູ່ບ້ານອື່ນໆ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນແມ່ນຍັງມີພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຍອມຮັບຮອງເອົາການບໍລິການ ໂດຍສະເພາະໃນບ້ານທີ່ບໍ່ມີຄວາມສົນໃຈ. ການກວດສອບຢ່າງລະອຽດເຮັດໃຫ້ຮູ້ວ່າ:

- ບ້ານຄວນຈະມີການບໍລິຫານສັດລ້ຽງ ແລະ ຂາຍເປັນປະຈຳກ່ອນ ຈຶ່ງຈະສ້າງການໃຫ້ການບໍລິການຂອງ AHSPs ຊາວບ້ານຈຶ່ງຈະມີຄວາມຕ້ອງການຢາກຮັກສາລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ການສັກຢາກັນພະຍາດກໍ່ຈະເຮັດໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຫົວໃຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ສຳເລັດແມ່ນການລ້ຽງສັດແບບມີການຈັກການດ້ານອາຫານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີການປັບລະບົບການລ້ຽງທີ່ດີຂຶ້ນແຕ່ກໍ່ຍັງມີຫຼາຍບ້ານໃນເມືອງຄູນທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ລິເລີ່ມ.
- ນາຍບ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານມີບົດບາດສຳຄັນໃນການແຈ້ງບອກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການຊົມໃຊ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ. ເຖິງແມ່ນວ່າ AHSPs ມີເຕັກນິກວິຊາການແຕ່ກໍ່ບໍ່ສາມາດບອກໃຫ້ຊາວກະສິກອນກຽມພ້ອມໃນການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ສັດໄດ້ ນາຍບ້ານຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນໃນການວາງແຜນການສັກຢາກັນພະຍາດໃນ

ຮູບທີ 4. AHSPs ເພດຍິງ (2007/08). 2 ໃນ 5 AHSPs ໃນເມືອງໜອງແຮດແມ່ນເປັນເພດຍິງ. ເຂົາເຈົ້າສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ກິ່ວ ແລະ ຄວາຍ ທີ່ເປັນລາຍຮັບຫຼັກຂອງເມືອງ ແລະ ຍັງຄາດວ່າຈະຂະຫຍາຍການບໍລິການໄປບ້ານອື່ນໆອີກ.

⁶ ບົດລາຍງານສຸດທ້າຍ ໂຄງການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ການພັດທະນາການລ້ຽງສັດຂະໜາດນ້ອຍ, CIAT 2008.

ບ້ານຂອງຕົນ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານກໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນໃນການສະໜອງການບໍລິການລະຫວ່າງບ້ານ. ດັ່ງນັ້ນທັງນາຍບ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານຕ້ອງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກໍ່ສ້າງການບໍລິການດັ່ງກ່າວ.

2. ຮູບແບບ AHSP ສາມາດສະໜອງການບໍລິການທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ຍືນຍົງ

ໃນແຕ່ລະເມືອງມີຄົນຈໍານວນໜ້ອຍທີ່ລົ້ມເລີກການເປັນສັດຕະວະແພດບໍລິການຫຼັງຈາກການຝຶກອົບຮົມສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ ໃນການສ້າງຕັ້ງການບໍລິການກໍາໃໝ່. ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອແມ່ນຍັງດໍາເນີນວຽກງານດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເອງ ໂດຍປາດສະຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງພະນັກງານ ແລະ ນີ້ແມ່ນການບໍລິການທີ່ເກີດຈາກຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ຜົນງານນີ້ມັນໄດ້ສະແດງອອກຢູ່ບ່ອນວ່າການຂະຫຍາຍບໍລິການອອກໄປສູ່ບ້ານອື່ນໆຍັງດໍາເນີນຢູ່ຕະຫລອດເວລາໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ.

ວຽກງານນີ້ເປັນພຽງວຽກງານສໍາຮອງ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າຈະປ່ຽນໄປຫາວຽກງານອື່ນ. ສະນັ້ນຄວນມີການພິຈາລະນາຄຸນນະພາບທີ່ທາງເຮັດໃຫ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອຄວາມຍືນຍົງຂອງວຽກງານເຊັ່ນຄວນມີການກະກຽມສັດ ເພື່ອການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ຫຼື ປະຕິບັດພອມດຽວກັນກັບບໍລິການອື່ນໆ ຕົວຢ່າງການຜະລິມພັນສັດແບບບໍລິການ, ໆລໆ.

3. ຜົນສໍາເລັດການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງສັດ

ຈາກຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກໍາໄດ້ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອັດຕາການຕາຍຂອງສັດຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ການຫຼຸດລົງອາດຈະເປັນຍ້ອນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງພະຍາດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທໍາມະຊາດ ແລະ ຕ້ອງມີການຕິຕາມເພີ່ມຕື່ມ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີຈາກທັດສະນະຄະຕິຂອງທ້ອງຖິ່ນເຫັນວ່າ AHSP ມີສ່ວນຊ່ວຍໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງສັດ.

ຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນສໍາຫຼັບ ສ.ປ.ປ. ລາວ

ຮູບແບບ AHSP ເປັນວິທີການທີ່ມີຜົນສໍາເລັດ ໃນການສະໜອງການບໍລິການສຸຂະພາບສັດໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ. ຖ້າຈະມີການສືບຕໍ່ນໍາໃຊ້ຮູບແບບວິທີການດັ່ງກ່າວ ມີບາງຈຸດທີ່ສໍາຄັນທີ່ຕ້ອງຄໍານຶງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ

ຮູບແບບວິທີການນີ້ສາມາດນໍາໃຊ້ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີການລິເລີ່ມບໍລິຫານຈັດການສັດລ້ຽງໃນເບື້ອງຕົ້ນແລ້ວ. ຂະບວນການສ້າງຕັ້ງຕ້ອງຊອກຫາ ແລະ ສະນັບສະໜູນ AHSPs ໃໝ່. ການນໍາໃຊ້ຮູບແບບດັ່ງກ່າວສາມາດເຮັດໃຫ້ການຕາຍຂອງສັດຫຼຸດລົງຫຼາຍ ແລະ ຍັງຫຼຸດພາລະໃຫ້ກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ເພີ່ມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຜູ້ຜູ້ສັດອີກດ້ວຍ.

2. ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ

ຮູບແບບດັ່ງກ່າວເປັນການປ່ຽນຈາກການຈັດຫາການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ວິຊາການໃຫ້ຊາວກະສິກອນມາເປັນການສ້າງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ. ຈຸດດີແມ່ນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ທາງການເງິນໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ເພື່ອຈະຂະຫຍາຍການບໍລິການໃນວົງກວ້າງ ໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງເປັນກິດຈະກໍາທີ່ສ້າງລາຍໄດ້. ໃນບາງກໍລະນີກໍ່ສາມາດໃຫ້ຄໍາປຶກສາທາງເຕັກນິກໃຫ້ ລູກຄ້າໄດ້.

ໂຄງການພັດທະນາວິສາຫະກິດກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດພູດອຍ (SADU)
SADU ໄດ້ຮັບທຶນຈາກ SDC ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ NAFRI ແລະ CIAT ເພື່ອທົດລອງວິທີການແບບໃໝ່ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຂົ້າຮ່ວມໃນລະບົບຕະຫຼາດ. ກິດຈະກໍາເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນຢູ່ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ (ເມືອງແປກ, ເມືອງຄູນ, ເມືອງພູກູດ) ແລະ ໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ (ເມືອງຊຽງເງິນ ແລະ ເມືອງປາກແຊງ).
ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມສາມາດຕິດຕໍ່ເອົາໄດ້ທີ່ ຫ້ອງການ CIATຂອງ NAFRI, ເວັບໄຊຂອງ NAFRI “www.nafri.org.la” ຫຼື ເວັບໄຊຂອງ CIAT Asia “www.saduproject.org”